

Monumentnummer*: 531255

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **31 augustus 2012**
Kadaster deel/nr **82704/70**

Woonplaats* **Bunnik** Gemeente* **Bunnik** Provincie* **Utrecht**

Kadastrale gemeente* **Bunnik** Sectie* **B** Kadastraal object* **B** Appartement aanduiding **B** Grondperceel **1029**

Omschrijving**

Cluster 42.

Inleiding

BRUG, als enig resterende van oorspronkelijk vier exemplaren, en leidend naar de toegang tot het reduit van het Fort bij Vechten. Het ophalen of verwijderen / vernietigen van bruggen is sinds de oudheid een probaat middel om indringers te weren. Niet alleen werd zo de doorgang of overtocht over een waterloop, een droge of een natte gracht of een terreindiepte belemmerd of vertraagd, maar ook moest een aanvaller zelf zorgen voor middelen om de barrière eventueel zelf te nemen. Houten bruggen waren relatief snel te vernietigen, desnoods door ze in brand te steken. Stenen en betonnen bruggen vergden een grotere en meer tijdrovende ingreep, al kon een springlading soms snel het gewenste effect sorteren. Met de komst van ijzeren bruggen - in de loop van de 19de eeuw op grote schaal toegepast in vele verschillende varianten - bleef de tweede mogelijkheid bestaan, maar verdween de eerste. Het opblazen van bruggen was kapitaalvernietiging en gebeurde alleen in uiterste noodzaak. Een manier waarop ijzeren bruggen afgesloten konden worden was die van het uitnemen of ontoegankelijk maken van (kleine) delen ervan. Ook de brug tegenover de toegang tot het reduit van het Fort bij Vechten is in ijzer uitgevoerd.

Omschrijving

Ijzeren BRUG met houten vloerdelen over de gracht voor de toegang tot het reduit. De vaste ijzeren brug maakt deel uit van de oorspronkelijk aanleg van het fort en dateert van rond 1870. De circa 3,50 m brede brug is op basis van zo veel mogelijk authentiek materiaal gerestaureerd en ligt op gemetselde en deels natuurstenen pijlers. Het houten brugdek rust op gesloten, ijzeren liggers. Aan

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

weerszijden van het brugdek vaste, ongeveer 1,00 m hoge, ijzeren leuning, die door middel van kruislings verbonden staanders in gelijke vakken zijn verdeeld.

Waardering

De BRUG is van algemeen belang vanwege:

* Cultuurhistorische waarde als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie zoals deze is ontworpen door C.R.T. Kraijenhoff en in eerste aanleg vanaf 1815 door hem, Jan Blanken en majoor-ingenieur Willem Offerhaus is gerealiseerd en daarna door anderen gedurende ongeveer 125 jaar is versterkt en verbeterd.

* Krijgshistorische waarden als onderdeel van een aaneengesloten militaire verdedigingslinie tussen de voormalige Zuiderzee en de Biesbosch. Deze bestond hoofdzakelijk uit een samenhangend systeem van inundatievelden en bijbehorende inundatiemiddelen en van schootsvelden. Dit systeem werd aangevuld met diverse, uit verschillende perioden daterende typen gebouwde of aangelegde (verdedigings)werken die dienden tot of bijdroegen aan afsluiting van niet te inunderen terreinen of andere accessen.

* Architectuurhistorische waarden in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is - op het systeem van inundatie en accesverdediging (19de eeuw) - de wedloop met de zich versterkende offensieve middelen (19de eeuw).

Het betreft hier een onderdeel van omstreeks 1870, namelijk een aan de militair-strategische bouwkunde gerelateerde uiting van de historische waterbouwkunde in de vorm van een vaste ijzeren brug voor militaire doeleinden.

* Ensemblewaarde en situationele waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Tevens vanwege de functionele en fysieke samenhang met de overige onderdelen van het complex en in het bijzonder met het reduit.

* Het onderdeel is representatief (karakteristiek) omdat het een goed voorbeeld is van toepassing van dit type ijzeren brug in een militaire situatie.

* Het onderdeel is redelijk gaaf bewaard omdat essentiële elementen in situ zijn gehandhaafd en / of bij restauratie zijn hergebruikt.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Fort, vesting en -onderdelen

Functie